

נאמר בתורה בדין מכירת בית בעיר המוקפת חומה (ויקרא כה ל) 57
 'אם לא יגאל עד מלאת לו שנה תמימה וקם הפית אשר בעיר אשר 58
 לו חמה לצמיחת לקנה אתו, אין לי במשמעות פסוק זה, אלא בית 59
 שבעיר המוקפת חומה, מנין לרבות בתי בדים -בתי כתישת זתיים, 60
 ובתי מרחצאות, ומגדלות -ארונות הקבועים בקרקע, ושוכבין 61
 וקני עפות, ובורות ושיחין ומערות -בורות מיים שבעיר 62
 המוקפת חומה, שאף הם נגאלים מיד ואם לא נגאלו הרי הם נחלטים 63
 ללוקח לאחר שנה ממכירתם, תלמוד לומר 'אשר בעיר', שמשמע 64
 כל מה שבתוך העיר המוקפת חומה, הרי הוא בכלל. ומעתה 65
 שהתרבה כל מה שבתוך העיר, וכול שאני מרבה אף השדות 66
 שבעיר שיגאלו מיד ואם לא נגאלו יחלטו לאחר שנה ממכירתם, 67
 תלמוד לומר 'בית', שרק דבר הדומה לבית שהוא דבר הבנוי 68
 בקרקע, נוהג בהם דין בתי ערי חומה, דברי רבי יהודה. רבי מאיר 69
 אומר, הפסוק נדרש באופן שונה, 'בית', אין לי במשמעות פסוק זה, 70
 אלא בית, מנין לרבות בתי בדים, ובתי מרחצאות, ומגדלות, 71
 ושוכבין, ובורות ושיחין ומערות, ואפילו שדות שאף הם בכלל דין 72
 בתי ערי חומה, תלמוד לומר 'אשר בעיר' שמשמע כל מה שבתוך 73
 העיר ואפילו שדות, הרי הם בכלל.

מקשה הגמרא: ואלא לפי רבי מאיר שאפילו שדות דינן כבית, הא 74
 פתיב 'בית', ומשמע למעט שרק הדומה לבית נידון כבתי ערי חומה. 75
 מתרצת הגמרא: אמר רב הסדא אמר רב קמינא, חולסית -מקום 76
 של אבנים ומצולה -מקום של חול) איכא בנייהו - בזה נחלקו 77
 רבי יהודה ורבי מאיר, שאף רבי מאיר לא ריבה אלא שדות של 78
 חולסית ומצולה שאינן ראיות לזריעה, ודומים בכך לבית שאינו 79
 ראוי לזריעה, וכן ראיות הם לבנין שנטלים מהם אבנים וחול לצורך 80
 בנין, אבל שדות ממש גם רבי מאיר מודה שאינן נידונן כבתי ערי 81
 חומה.

הגמרא מביאה ראיה לתירוץ זה: והתניא - וכך אכן שנינו בברייתא, 84
 קרקע של חולסית ומצולה שבעיר המוקפת חומה, רבי מאיר אומר, 85
 דינה כפתיב שבה. רבי יהודה אומר, דינה כשדות. הרי מפורש 86
 בברייתא שכל מחלוקתם אינה אלא בקרקע של חולסית ומצולה אם 87
 לדמותם לבתים או לשדות, ואילו בשדות גם רבי מאיר מודה שאינן 88
 בכלל בתי העיר.

שנינו במשנה: בית הפגיו בחומה, רבי יהודה אומר אינו כבתי ערי 90
 חומה [וכו'], רבי שמעון אומר כותל החיצון היא חומתו. אמר רבי 91
 יוחנן, ושנייהם - רבי יהודה ורבי שמעון מקרא אחד דרשו כל אחד 92
 את שיטתו, שנאמר במעשה המרגלים ששלח יהושע, לאור 93
 שהתחבאו בעליית הבית של רחב הזונה מאימת הרודפים אחריהם 94
 (יהושע ב טו) 'ותורדם בהכלל בעד החלון כי ביתה בקיר החומה 95
 ובחמה היא יושבת', ומאחר שנאמר 'כי ביתה בקיר החומה' הרי 96
 שביתה היה בתוך עובי החומה, (רבי מאיר) [רבי שמעון] סבר, 97
 כפשטיה דקרא - רבי שמעון מפרש הפסוק כפשוטו, שביתה היה 98
 בנוי בתוך החומה, ואמר הכתוב 'ובחומה היא יושבת', כלומר, בעיר 99
 חומה היא יושבת. והרי לנו שבית הבנוי בתוך החומה נחשב כנמצא 100
 בעיר המוקפת חומה. ורבי יהודה סבר, שיש לדייק להיפך, שכן 101
 נאמר 'בחומה היא יושבת', היינו, שבתוך החומה עצמה היא 102
 יושבת, ולא בעיר המוקפת חומה.

משנה

104 המשנה מלמדת עוד פרטי דינים בעיר מוקפת חומה: עיר שאינה 105
 מוקפת חומה, אלא שנגזרתיה חומתה - שבתיה סמוכים זה לזה, ובכך 106
 הם נעשים כחומה לעיר. וכן עיר שאינה מוקפת חומה מימות 107
 יהושע בן נון, אלא מוזמן מאוחר יותר, אינה נידונת כבתי ערי חומה 108
 שיהיו בתיה נגאלים בתוך שנה ממכירתם, אלא כבתי החצרים 109
 שנגאלים רק לאחר שנתיים מיום המכירה ולעולם. ואלו הן בתי ערי 110
 חומה - אלו הן הנחשבות 'עיר' שכאשר הן מוקפות חומה דינן כבתי 111
 ערי חומה, עיר שיש בה שלש חצרות של שני שני [שני] בתים בכל 112
 חצר, והיא מוקפת חומה מימות יהושע בן נון.

המשך בעמוד קלב

ודין זה שאם נתנה בעל כרחו אינה מגורשת נלמד, מדאיצטריך ליה 1
 להלל לתקוני בבתי ערי חומה שנתניה בעל כרחו של הלוקח הויא 2
 נתינה, ויש ללמוד, שהדין כן דווקא בבתי ערי חומה שבהם היתה 3
 התקנה, הא בעלמא - אבל בשאר האופנים שלא תיקן בהם הלל 4
 והם דומים לאופן של בתי ערי חומה. נתינה בעל כרחו לא הויא 5
 נתינה. ולכן באופן של גט אשה, שנתנה לבעל את המעות בעל 6
 כרחו, הדין הוא שלא תהא מגורשת.

מתקוף לה רב פפא - הקשה רב פפא על דברי רבא, ואיתימא - 7
 ויש אומרים שרב [שימי בר] אשי הקשה כן, כיצד אפשר ללמוד 9
 ממשנתנו לגט אשה, ודילמא בי איצטריכא ליה להלל לתקוני - 10
 מה שהוצרך הלל לתקן שנתניה בעל כרחו נחשבת נתינה, אין זה 11
 אלא באופן שבא הלוקח לתת שלא בפניו של המוכר, שישנן שתי 12
 חסרונות בנתינה זו, גם שאין זה בפני המוכר, וגם שנותן לו בעל 13
 כרחו, אבל בנתינה בפניו שאין בה שתי חסרונות, בין אם נתן 14
 מדעתו ובין אם נתן בעל כרחו, הויא (מתנה) [נתינה]. ומעתה אין 15
 ראיה ממשנתנו לגט אשה, ובגט אשה יהיה הדין שאם נתנה האשה 16
 לבעל את המעות בעל כרחו בפניו, הרי היא מגורשת.

איכא דאמרי - יש שאמרו שמועה זו באופן אחר. אמר רבא, 17
 מתקניו של הלל יש לנו ללמוד, שאם אמר הבעל לאשתו 'הרי זה 19
 נישף על מנת שתתני לי האשה או האשה את המעות, 20
 בין אם נתנה אותם מדעתך של הבעל, ובין אם נתנה אותם בעל 21
 כרחו, הויא נתינה. ולמדים זאת מכך דבי איצטריך ליה להלל 22
 לתקוני - ממה שהוצרך הלל לתקן שנתניה בעל כרחו נחשבת 23
 נתינה, רק באופן שנתן המוכר שלא בפניו של הלוקח (שהיה 24
 מסתתר). משמע, אבל בנתינה רגילה בפניו, בין שנתן מדעתו ובין 25
 בעל כרחו, הויא נתינה - נחשבת נתינה גם ללא תקנתו, ולכן לא 26
 הוצרך בזה הלל לתקנה מיוחדת.

מתקוף לה רב פפא, ואיתימא - ויש אומרים שרב שימי בר אשי 28
 הקשה כן, ודילמא, בין בנתינה בפניו ובין בנתינה שלא בפניו, רק 29
 אם נתן מדעתו של המקבל, אין - אכן הנתינה נחשבת נתינה, אבל 30
 אם נתן בעל כרחו, לא - אין הנתינה נחשבת נתינה, והלל שתיקן 31
 רק באופן שלא בפניו, היינו משום דמאי דאיצטריך ליה תקני. 32
 כלומר שכך היה המעשה שהיו הקונים מסתתרים, ולכן תיקן רק 33
 באופן זה, אך באמת יתכן שהיכן שלא תיקן הלל, הדין הוא שכל 34
 נתינה בעל כרחו, ואפילו בפניו, אינה נתינה ואכן, אם הקונים היו 35
 מסתרים לקבל את המעות בלא להסתתר, היה הלל מתקן שנתניה 36
 בפניו בעל כרחו תהא נחשבת נתינה. ולפי זה לענין גט אשה יא 37
 הדין, שנתניה בעל כרחו אף בפניו אינה נחשבת נתינה, ואינה 38
 מגורשת.

משנה

לאחר שנתבאר דין גאולת בתי ערי חומה לאחר מכירתם, מבאר 41
 משנתנו איזה עוד נכסים הנמצאים בעיר המוקפת חומה, נכללים 42
 בדין 'בתי ערי חומה': כל דבר המחובר לקרקע שהוא לפנים מן 43
 החומה, כגון בתי מרחץ ובורות מיים, הרי הוא נידון כבתי ערי 44
 חומה, שרשאי המוכר לגאולם מן הלוקח מיד כשנמכרו, ואם לא 45
 גאלם עד מלאת שנה ממכירתם, הרי הם נחלטים ללוקח לעולם, 46
 חוץ מן השדות שבתוכה, שאין דינן כבתי ערי חומה אלא כשאר 47
 שדות, ויכול המוכר לגאולם רק לאחר שתי שנים מהמכירה, ולעולם. 48
 רבי מאיר אומר, אף השדות שבעיר חומה דינן כבתי ערי חומה. 49
 דין נוסף: בית הפגיו בחומה - בתוך החלל שבעובי חומת העיר, רבי 50
 יהודה אומר, אינו נידון כבתי ערי חומה, אלא כבית בעיר שאין 51
 לה חומה, לפי שאין הבית מוקף חומה מסביבו. רבי שמעון אומר, 52
 כותל החיצון של הבית היא חומתו, ונידון כבתי ערי חומה.

גמרא

הגמרא מביאה ברייתא שבה מבואר טעם מחלוקתם של תנא קמא 55
 ורבי מאיר בדין השדות שבעיר המוקפת חומה: תנו רבנן בברייתא, 56

המשך ביאור למס' ערכין ליום שלישי עמ' א

17 החומה היא סביב כל העיר, פָּרַט לְמַבְרִיחַ שְׂמִימָה חוֹמָתָה – שהיא
18 מוקפת חומה רק משלש רוחותיה ואילו ברוח הרביעית הים מקיף
19 אותה. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר פֵּר יוֹסֵי אוֹמֵר, נאמר בכתוב וְקָם הַבַּיִת אֲשֶׁר
20 בְּעִיר אֲשֶׁר לֹא חוֹמָה, וכיון שתיבת 'לוא' כתובה בוא"ו ובאל"ף, יש
21 לדורשה בשני המשמעויות, שאף שמשמעות הפשט הוא שיש לו
22 חומה, מכל מקום כיון שכתוב גם 'לא' באל"ף, יש לדרוש שאף על
23 פִּי שְׂאִין לוֹ עֲבָשׂוּ חוֹמָה וְהָיָה לוֹ קוֹרֵם לְבָנַי מִיְמֹת יְהוֹשֻׁעַ, נידון
24 כעיר המוקפת חומה.
25 שנינו במשנה: וְאֵלֹי הֵן בְּתֵי עָרֵי חוֹמָה בּוֹ' כגון קצרה הישנה של
26 ציפורי, וחקרה של גוש חלב, ויודפת הישנה, וגמלא וגדוד וחדיד
27 ואונה וירושלים, וכן כיוצא בהן. הגמרא מביאה ברייתא שמונה עוד
28 ערים שהם מוקפות חומה מימות יהושע בן נון: תְּנָא בברייתא, העיר
29 גְּמָלָא שְׁבַגְלִיל, וכן העיר גְּדוּד שְׁבַעְבָּר הַיַּרְדֵּן, וכן הערים חָדִיד
30 וְאוֹנָה וִירוּשָׁלַיִם שְׁבִיהוּדָה, כל אלו ערים מוקפות חומה מימות
31 יהושע בן נון. שואלת הגמרא: מָאי קָאָמַר – מזה היא כוונת
32 הברייתא, וכי אין עוד ערים מוקפות חומה אלא הם, הלא יש על כל
33 פנים את הערים המנויות במשנה שלא נמנו כאן.

1 המשנה מונה שמות ערים מוקפות חומה מימות יהושע בן נון: כְּגוֹן
2 העיר קְצָרָה הַיְשָׁנָה שֶׁל צִיפּוּרֵי – הסמוכה לעיר ציפורי, וְהַעִיר
3 חֻקְרָה שֶׁל גּוֹשׁ חֶלֶב – הסמוכה לעיר גוש חלב, וְיֹודֶפֶת הַיְשָׁנָה,
4 וְגְמָלָא, וְגְדוּד, וְחָדִיד, וְאוֹנָה, וְעִיר שְׁמָה יְרוּשָׁלַיִם, וְכֵן כִּיּוֹצֵא
5 כְּהֵן שִׁדּוּעַ שֶׁהֵן מוֹקֶפֶת חוֹמָה מִיְמֹת יְהוֹשֻׁעַ בֶּן נוֹן, הרי הן ערי חומה
6 ונודג בבתייהם דין בתי ערי חומה.

נמרא

7 שנינו במשנה שער שגגותיה הן חומתה אינה נידונת כעיר המוקפת
8 חומה, הגמרא מביאה ברייתא לבאר את מקור הדין: תְּנִי רַבִּינָן, נאמר
9 בתורה בדין מכירת בית בעיר המוקפת חומה (ויקרא כה ל) וְאִם לֹא
10 יִגָּאֵל עַד מְלֵאת לוֹ שָׁנָה תְּמִימָה וְקָם הַבַּיִת אֲשֶׁר בְּעִיר אֲשֶׁר לוֹ חֹמָה
11 לְצַמִּיתָת לְקַנְהָ אֹתוֹ, ודורשים 'חֹמָה', שיש לה חומה בפני עצמה,
12 וְלֹא שׁוֹר אֵינָר נ-חומת גגות, כלומר, חומה המורכבת מגגות הבתים
13 הסמוכים זה לזה. עוד נאמר שם לגבי מכירת בית בעיר שאינה
14 מוקפת חומה (שם כה לא) וְבֵתֵי הַחֻצְרִים אֲשֶׁר אֵין לָהֶם חֹמָה סְבִיב
15 עַל שְׂדֵה הָאָרֶץ יִחָשְׁבוּ, שמשמע שער מוקפת חומה היינו רק כאשר
16

מתוך מהדורת חזק

1 תמורתו) וְאֶת־הַגְּזֵלָנִים שֶׁהֵן פְּסוּלִין לְעֵדוּת,
 2 שְׁנֵאמַר: כִּי יָקוּם עַד־חֶמֶס בְּאִישׁ" ("ובערת הרע
 3 מקרבך" – דברים יט, טז), וְכִכֵּר נִתְבָּאָרוּ דִּינֵי מִצְוָה
 4 זו בְּפֶרֶק ג' מִסְנֵה־הַדְרִין (כו:).

יום שבת קודש כ"ה שבט ה'תשע"ב

6 מצות לא תעשה רפז.
 7 המצוה הרפ"ז – האזהרה שהזהר הדין מלקבל
 8 עדות הקרובים, זה לזה או זה נגד זה (לטובת
 9 קרובם או לרעתו), והוא אמרו יתעלה: "לא-יומתו
 10 אבות על-בנים ובנים לא יומתו על-אבות"
 11 (דברים כד, טו). בא הפרוש המקבל בספרי (פרשת
 12 כי תצא שם): "שלא יומתו אבות על עדות בנים

המשך ביאור למ' ערכין ליום שלישי עמ' ב

29 במקומם, וקדושת היובל תלויה בישיבת בני ישראל בארץ ישראל
 30 כמבואר בסמוך, אם כן בימי עזרא שלא עלו אפילו עשירית מבני
 31 ישראל, דְּכִתִּיב בִּיהַּ בַּמִּנְיָן הַעוֹלָמִים לֵארוּץ יִשְׂרָאֵל (עזרא ב סד) 'כָּל
 32 הַקְהָל בְּאֶחָד אַרְבַּע רִבּוּא אֲלֵפִים וְשֵׁשׁ מֵאוֹת וְשִׁשִּׁים, הָיָה מִנִּי –
 33 וכי יתכן שהיו מונים אז לשנת היובל. מביאה הגמרא היכן מצאנו
 34 שמשגלו שבט ראובן, ושבת גר, וחצי שבט מנשה, פסקו מלמנות
 35 ליובל: דְּתֵנִיאוּ בְּרִייתָא, מִשְׁגְּלוּ שְׁבֵט רְאוּבֵן וְשְׁבֵט גַּר וְחֻצֵי שְׁבֵט
 36 הַמְּנַשֶּׁה, כְּטָלוּ יוֹבְלוֹת, וְשׁוּב לֹא קִדְּשׁוּ אֶת שְׁנַת הַחֲמִשִּׁים בְּקִדּוּשַׁת
 37 יוֹבֵל, שְׁנֵאמַר בַּעֲנִין שְׁנַת הַיּוֹבֵל (ויקרא כה י) וְקִדְּשַׁתְּם אֶת שְׁנַת
 38 הַחֲמִשִּׁים שָׁנָה וְקִרְאתֶם דְּרוֹר בְּאָרְצְךָ לְכָל יוֹשְׁבֵיהָ, וּמִשְׁמַע מִהֶנְאֵמַר
 39 'לְכָל יוֹשְׁבֵיהָ' שֶׁרַק בְּזִמְנֵי שְׁבֵט יוֹשְׁבֵיהָ עָלֶיהָ נִוְהַגְתָּ מִצְוַת הַיּוֹבֵל,
 40 וְלֹא בְּזִמְנֵי שְׁגָלוּ מִקְצָתָן. וְכֹל – הֵייתִי סְבוּר לומר שֶׁאִם הָיוּ בְּנֵי
 41 יִשְׂרָאֵל יוֹשְׁבִים עָלֶיהָ וְהָיוּ מְעוֹרְבִין שְׁבֵט בְּנִימִין בִּיהוּדָה וְשְׁבֵט
 42 יְהוּדָה בְּבְנֵימִין, וְלֹא כָּל שְׁבֵט בְּנַחֲלָתוֹ, יֵהָא יוֹבֵל נִוְהַגְתָּ, תְּלַמּוּד לומר
 43 'לְכָל יוֹשְׁבֵיהָ', בְּזִמְנֵי שְׁנֵי שְׁבֵטֵיהָ בְּתִיקוּנָן – בְּזִמְנֵי שִׁישְׂרָאֵל שׁוֹכְנִים
 44 אִישׁ אִישׁ בְּנַחֲלָתוֹ נִוְהַגְתָּ מִצְוַת הַיּוֹבֵל, וְלֹא בְּזִמְנֵי שֶׁהָיוּ מְעוֹרְבִין שְׁבֵט
 45 זֶה בְּשֵׁבֶט זֶה, וְאִם כֵּן קִשָּׁה שְׁבוּדֵי בְּזִמְנֵי עוֹרָא שֶׁלֹּא עָלוּ לֵארוּץ
 46 יִשְׂרָאֵל אֵלֹא מֵעַתָּה מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל, לֹא נִוְהַגְתָּ מִצְוַת הַיּוֹבֵל.
 47 מִתְרַצָּת הַגְּמָרָא: אָמַר רַב נַחֲמָן בְּרִי יִצְחָק, אֲכַן מִצְוַת הַיּוֹבֵל
 48 שֶׁהַעֲבָדִים יוֹצֵאִים בָּהּ לְחֵירוֹת וְהַשְׁדוֹת חוֹרוֹת לְבַעֲלֵיהֶן, לֹא נִוְהַגְתָּ
 49 בְּיָמֵי עוֹרָא, אוֹלָם מִכָּל מִקוֹם מָנָה יוֹבְלוֹת לְקִדְּשׁ שְׁמִיטִין – הָיוּ מוֹנִים
 50 חֲמִשִּׁים שָׁנָה לְשַׁנַּת הַיּוֹבֵל בְּכַדִּי לְדַעַת מִנִּין שְׁנֵי שְׁנֵי שְׁמִיטָה, לְפִי
 51 שְׁנַת הַיּוֹבֵל אֵינָה נִמְנִיַת בַּמִּנְיָן שֶׁשׁ שָׁנִים לְקִדְּשׁ אַחֲרֵיהֶם אֶת הַשְּׁנָה
 52 הַשְּׁבִיעִית לְשַׁנַּת שְׁמִיטָה, שְׁנַת הַיּוֹבֵל שָׁנָה בְּפִנֵּי עֲצֻמָּה הִיא, וְהַשְּׁנָה
 53 שֶׁלֹּאֲחֵרֶיהָ הִיא שָׁנָה הַרְאֻשׁוֹנָה לְמִנְיָן הַשְּׁמִיטָה הַבְּאֵה, וְאִף שְׁבִימִי
 54 עוֹרָא לֹא נִוְהַגְתָּ קִדּוּשָׁה בְּשַׁנַּת הַיּוֹבֵל, מִכָּל מִקוֹם לֹא הִיָּתָה נִמְנִיַת
 55 בַּמִּנְיָן הַשְּׁנִים לְשַׁנַּת הַשְּׁמִיטָה, וְלִכְּךָ הָיוּ מוֹנִים חֲמִשִּׁים שָׁנָה לְדַעַת
 56 מֵתִי הִיא שְׁנַת הַיּוֹבֵל.

1 וּבְטָלִיָּה – שְׁעוֹרָא בִּיקֶשׁ רַחֲמִים שִׁבְטֵל הַיִּצְר הַמְּסִית לְעַבּוֹד עַבּוּדָה
 2 זָרָה וְהוּא אֲכַן נִמְסַר בִּידוֹ, וְאֵינִן זְכוּתָא עָלֶיהוּ כִּי סוּכָה – וְהִגְנָה
 3 זְכוּתוֹ שֶׁל עוֹרָא עַל יִשְׂרָאֵל לְהִנְצֵל מִיִּצְר הַעַבּוּדָה זָרָה כְּסוּכָה
 4 הַמְּגַנֶּת מִן הַשֶּׁרֶב, וְזֶה הוּא כּוּוֹנֵת הַכְּתוּב וְיַעֲשׂוּ כָּל הַקְהָל הַשְּׁבִימִין מִן
 5 הַשְּׁבִי סוּכוֹת וְיִשְׁבּוּ בְּסוּכוֹת, וְהֵינִי דְקָא קְפִיד קְרָא עֵילוּיָה דִּיהוֹשֻׁעַ
 6 – זֶה הוּא שֶׁהַקְּפִיד הַכְּתוּב כֹּאן עַל יְהוֹשֻׁעַ, דְּבִכָּל דְּיִבְתָּא בְּתִיב
 7 יְהוֹשֻׁעַ וְהָכָא בְּתִיב יְשׁוּעַ – כְּפִי שְׁמוּכָה מִמָּה שְׁבִישׁוּנָה מִכָּל מִקוֹם
 8 שְׁנִקְרָא יְהוֹשֻׁעַ, נִחְסְרָה כֹּאן אוֹת ה"א מִשְׁמוֹ וְנִקְרָא יְשׁוּעַ בְּלִשׁוֹן גְּנָא,
 9 וְסִיבַת הַקְּפִידָה דְּרוּקָא עָלָיו הִיָּתָה, מִשּׁוּם שֶׁשְׁלָמָא מְשָׁה לֹא פְעָא
 10 רְחֵמֵי – עַל מִשָּׁה אֵין טַעְנָה עַל כֵּךְ שֶׁלֹּא בִּיקֶשׁ רַחֲמִים עַל בִּיטוּל הַיִּצְר
 11 שֶׁל עַבּוּדָה זָרָה, דְּלֹא הָיָה זְכוּתָא דְאַרְצֵי יִשְׂרָאֵל – מִפְּנֵי שְׁעָדִין לֹא
 12 הִיָּתָה בִּידוֹ זְכוּת יְשִׁיבַת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל שֶׁעַל יְדָה יוֹכֵל לְפַעוֹל זָאת, אֵלֹא
 13 יְהוֹשֻׁעַ דְּהוּא לִיהַּ זְכוּתָא דְאַרְצֵי יִשְׂרָאֵל, עָלָיו יֵשׁ הַקְּפִידָה אֲמַאי לֹא
 14 לְיַבְעֵי רְחֵמֵי – מִדּוּעַ לֹא בִּיקֶשׁ רַחֲמִים עַל הַדְּבַר, וְלִכְּן נִאֲמַר כֹּאן
 15 בְּכְתוּב 'כִּי לֹא עָשׂוּ מִיָּמַי יְשׁוּעַ בֶּן נוּן, הֵינִי שְׁמִימִי שְׁכַבְרֵי הִיָּתָה
 16 הַיּוֹבֵל לְפַעוֹל לְבִיטוּל הַיִּצְר שֶׁל עַבּוּדָה זָרָה עָדִין לֹא נַעֲשָׂה הַדְּבַר.
 17 הַגְּמָרָא מִמְּשִׁיכָה לְהַקְשׁוֹת לְשִׁיטַת הַסּוּבֵר שֶׁהַקְּדוּשָׁה הַרְאֻשׁוֹנָה
 18 נִמְשַׁכְתָּ אֶף לְאַחַר חוֹרְבַן הָאָרֶץ: וְהָא בְּתִיב 'אֲשֶׁר יִרְשׁוּ אֲבוֹתֶיךָ
 19 וְיִרְשָׁתָה', וּמִזָּה דְרָשׁוּ לְעִיל שְׁבֵט לְהַקִּישׁ אֶת יְרוּשַׁת הָאָרֶץ בְּשׁוּבָם
 20 מִן הַגְּלוּת לְיְרוּשַׁתָּם אוֹתָהּ בְּיָמֵי יְהוֹשֻׁעַ, לְלַמֵּד שֶׁאִף בְּשׁוּבָם מִן הַגְּלוּת
 21 הַיִּצְרָכִי לְקִדְּשָׁה. מִתְרַצָּת הַגְּמָרָא לְשִׁיטַת: הָכִי קְאָמַר – כֵּךְ כּוּוֹנֵת
 22 הַכְּתוּב, בִּינֵן דִּירְשׁוּ אֲבוֹתֶיךָ יְרִשְׁתָּ אֶתָּה – מֵאוֹתָהּ שַׁעַת שִׁירְשׁוּ
 23 הָאֲבוֹת אֶת הָאָרֶץ וְקִדְּשׁוּהָ, נִמְשַׁכְתָּ הַקְּדוּשָׁה עַד עַתָּה.
 24 בְּרִייתָא לְעִיל שְׁנִינוּ שְׁבִישׁוּב בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִגְּלוּת בְּבֵל מִנּוּ שְׁמִיטִין
 25 וְיּוֹבְלוֹת. שׁוֹאֵלַת הַגְּמָרָא: וּמִי מָנָה שְׁמִיטִין וְיּוֹבְלוֹת – וְכִי בְּזִמְנֵי הוּא
 26 עָדִין מִנּוּ חֲמִשִּׁים שָׁנָה וְקִדְּשׁוּ אֶת שְׁנַת הַחֲמִשִּׁים בְּקִדּוּשַׁת יוֹבֵל,
 27 הַשְּׁתָּא – וּמָה אִם מִשְׁגְּלוּ שְׁבֵט רְאוּבֵן וְשְׁבֵט גַּר וְחֻצֵי שְׁבֵט מְנַשֶּׁה
 28 בְּיָמֵי סַנְחַרִּיב, כְּטָלוּ הַיּוֹבְלוֹת, מִשּׁוּם שְׁכַבְרֵי לֹא הָיוּ כָּל יִשְׂרָאֵל